

Na rokovanie vlády SR
Dňa 17. apríla 2019
K materiálu č. 10548/2019
K bodu č. 13

S T A N O V I S K O

k návrhu zákona o výkone detencie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

I.

Návrh zákona o výkone detencie a o zmene a doplnení niektorých zákonov predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky minister spravoslivosti Slovenskej republiky Gábor Gál na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 145 z 29. marca 2017 k aktualizácii úlohy o zriadení detenčného ústavu pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce a Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky v časti Trestná politika a väzenstvo.

II.

Inštitút detencie bol do právneho poriadku Slovenskej republiky zavedený v rámci rekodifikácie trestného práva s účinnosťou od 1. januára 2006. Ide o taký druh ochranného opatrenia, ktorého úlohou je ochrana spoločnosti a jej členov pred tými páchatel'ami, ktorí počas výkonu trestu odňatia slobody evidentne ochoreli nevyliciteľnou duševnou chorobou a je tu obava, že aj po výkone trestu odňatia slobody ďalej pretrvávajú nebezpečenstvo pre spoločnosť. Okrem toho súd môže, ak to považuje za potrebné, rozhodnúť o detencii aj v iných prípadoch – ak ide o páchatel'a zločinu spáchaného zo sexuálneho motívu alebo páchatel'a, ktorý opäťovne spácha obzvlášť závažný zločin. Podľa platnej právnej úpravy sa detencia vykonáva v detenčnom ústave. K dnešnému dňu nebol detenčný ústav zriadený. Rovnako k dnešnému dňu nebola prijatá právna úprava, ktorá by detailnejšie upravila výkon detencie.

Vláda Slovenskej republiky na svojom rokovaní dňa 29. marca 2017 prerokovala a schválila materiál Aktualizácia úlohy o zriadení detenčného ústavu pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce, v ktorom sa okrem iného konštatuje, že pre naplnenie požiadavky pre reálne využívanie inštitútu detencie je nevyhnutné okrem zriadenia detenčného ústavu potrebné prijatie právnej úpravy, ktorá zabezpečí bezproblémový výkon detencie tak, aby boli zohľadnené všetky ústavné rámce obmedzenia osobnej slobody jednotlivca, rovnako aj predkladaný zámer zriadenia detenčného ústavu z hľadiska organizačného zabezpečenia jeho fungovania, kompetencie zdravotníckych zamestnancov ako aj kompetencie príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže. Takto vymedzený obsahový rámec je určujúci aj pre predkladaný návrh zákona.

Hlavným cieľom návrhu zákona je v čl. I upraviť výkon detencie v detenčnom ústave vrátane podmienok zriaďovania, fungovania a stráženia detenčného ústavu, práva a povinnosti osôb umiestnených v detencii, ako aj dozor a kontrolu nad výkonom detencie.

V nadväznosti na právnu úpravu výkonu detencie je potrebné vykonať aj zmeny a doplnenia súvisiacich zákonov. Zmeny týchto predpisov sa uvádzajú v čl. II až XIV. Ide najmä o zmeny predpisov trestného práva, predpisov v oblasti zdravotnej starostlivosti, sociálneho zabezpečenia a ochrany základných práva a slobôd (pôsobnosť verejného ochrancu práv, komisára pre deti a komisára pre osoby so zdravotným postihnutím).

Vo veci neúplnej transpozície smernice 2012/29/EÚ, ktorá sa návrhom zákona transponuje, Európska komisia vydala voči Slovenskej republike odôvodnené stanovisko, podľa čl. 258 ZFEÚ. Komisia zároveň stanovila Slovenskej republike lehotu dvoch mesiacov odo dňa prijatia odôvodneného stanoviska, aby SR prijala požadované opatrenia s cieľom vyhovieť obsahu odôvodneného stanoviska. Upozorňujeme, že ak Európska komisia bude naďalej identifikovať neúplnú transpozíciu smernice 2012/29/EÚ, môže sa rozhodnúť predložiť vec Súdnemu dvoru, z čoho môžu pre Slovenskú republiku plynúť sankcie.

III.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a zákonmi.

Návrh zákona bude mať vplyv na rozpočet verejnej správy a sociálne vplyvy, nebude mať vplyvy na podnikateľské prostredie, na životné prostredie, informatizáciu spoločnosti a služby verejnej správy pre občana.

Návrh zákona bol predmetom riadneho pripomienkového konania a na rokovanie sa predkladá bez rozporov.

IV.

Legislatívna rada vlády Slovenskej republiky prerokovala predmetný návrh zákona na svojom zasadnutí 16. apríla 2019 a odporučila vláde Slovenskej republiky návrh zákona schváliť po zapracovaní jej pripomienok a odporúčaní.

V.

Sekcia vládnej legislatívy Úradu vlády Slovenskej republiky odporúča vláde Slovenskej republiky návrh zákon o výkone detencie a o zmene a doplnení niektorých zákonov **schváliť, avšak s týmito pripomienkami legislatívnej rady:**

K doložke zlučiteľnosti:

- V bode 3 písm. b) doložky zlučiteľnosti je potrebné doplniť gestora smernice 2012/29/EÚ, a to podľa prílohy č. 2 k Legislatívnym pravidlám vlády SR.

K tabuľke zhody:

- Tabuľku zhody je potrebné upraviť podľa prílohy č. 3 k Legislatívnym pravidlám vlády SR.

B: K jednotlivým ustanoveniam

K Čl. I

K § 3

- V odseku 2 je potrebné slová „podľa osobitného predpisu“ nahradiť slovami: „ústredným orgánom štátnej správy“. Zároveň v poznámke pod čiarou k odkazu 3 je potrebné vložiť za § 21 slová „ods. 5 písm. b)“.
- V odseku 6 slová „ministerstva, ktoré je zriaďovateľom“ je potrebné nahradiť slovami „ústredného orgánu štátnej správy, ktorý je zriaďovateľom“.

K § 4

- Odsek 2 je potrebné upraviť takto: „V detenčnom ústave musí byť zabezpečené poskytovanie starostlivosti o osoby v detencii v nepretržitej prevádzke.
- V odseku 3 je potrebné slovo „ odborných“ vypustiť.

K § 5

- V § 5 je potrebné vypustiť ustanovenia, ktoré sú duplicitné vo vzťahu k zákonu č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže.

K § 6

- V odseku 1 písm. b) je potrebné slovo „špecifikáciu“ nahradiť slovom „charakteristiky“.

K § 7

- V odseku 2 slová „ osoby v detencie“ je potrebné nahradiť slovami „ osoby v detencii“.
- V odseku 4 slovo „ ihneď“ je potrebné nahradiť slovom „ bezodkladne“.

K § 8

- Nadpis pod § 8 je potrebné upraviť nasledovne: „ Osobitný liečebný režim“.
- V odseku 1 je potrebné slová „ motivovaniu osôb v detencii k stabilizácii stavu“ nahradiť slovami „ stabilizácii stavu osoby v detencii“.
- Odsek 3 je potrebné formulačne upraviť takto: „Odborní zamestnanci musia zaobchádzať s osobou v detencii v súlade s osobitným liečebným režimom“.

K § 9

- V odseku 3 slová „ poučí sa ihneď“ je potrebné nahradiť slovami „bude poučená bezodkladne“.
- V odseku 6 je potrebné slová „nemá povinnosť sprístupňovať“ nahradiť slovom „nesprístupňuje“.

K § 10

- V odseku 2 slovo „osôb“ je potrebné uviesť v jednotnom čísle.
- V odseku 4 je potrebné vypustiť zátvorku a § 8 ako nadbytočné.

K § 11

- V odseku 2 druhú vetu je potrebné vypustiť a tretiu vetu je potrebné presunúť do § 7, kde je upravené zaradovanie osoby v detencii do osobitného liečebného režimu. Slovo „ s výnimkou“ je potrebné nahradiť slovom „ okrem“.

K § 13

- V odseku 2 druhej vete je potrebné za slová „osvetlenie“ vložiť slovo „vetranie“.
- V odseku 3 je potrebné precizovať pojem „dlhšieho pobytu osoby v detencii“. Slovo „bežné“ je potrebné nahradiť slovom „bežného“.

K § 14

- V odseku 2 za slovo „obmedzení“ v druhej vete je potrebné vložiť slovo „práv“.

K § 15

- V odseku 1 právo slobodne sa zhromažďovať a združovať je potrebné upraviť v odseku 2 a doplniť práva, ktoré sú pri výkone detencie obmedzené aj o právo na štrajk, obdobne ako je to upravené v zákone č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody.

K § 17

- V odseku 1 slovo „osoby“ v prvom prípade je potrebné uviesť v jednotnom čísle.
- V odseku 4 slovo „termínu“ je potrebné nahradiť slovom „termín“.

K § 21

- Odsek 1 je potrebné formulačne upraviť takto: „Na výkon detencie mladistvých sa použijú ustanovenia § 2 až 20 rovnako, ak odseky 2 až 8 neustanovujú inak.“.

K Čl. II

- V úvodnej vete je potrebné za slová „zákon č. 35/2019 Z. z. vložiť slová „a zákona č. 54/2019 Z.z.“.

K Čl. III

K bodu 4

- V § 7 ods. 1 slová „osobe vo výkone detencie“ je potrebné nahradiť slovami „osobe v detencii“.

K bodu 18

- Za slová „sa čiarka“ je potrebné vložiť slová „na konci“.

Bratislava 16. apríla 2019